

DIABAS

För fagott & bascimbalon
Ivo Nilsson 2005

Diabas är en i Sverige förhållandevis vanlig gråsvart bergart som bildats när magma trängt upp genom sprickor i jordens mantel. Ordet Diabas kommer från grekiskans Di (två)+ basis(baser) mao. bergart med två grundbeståndsdelar. Men kan även härledas ur Dia + basis = övergång, vilket syftar till att Diabas ofta överskär skiktade bergarter.

I duons första sats utforskas hur samma eller närliggande toner kan härledas ur olika grundtoner såsom olika deltoner i deras resp. övertonsserie (kvint, ters, septim etc.) med klangfärgs och intonationsvariationer som följd. Fagottens unika variationsrikedom vad gäller olika grepp för ”samma” ton (primer) ställs i relation till bascimbalonens inbyggda egenskap av närliggande flageoletter.

Andra satsens inledning fokuserar på de interferenser som finns mellan vissa av cimbalonens lösa strängar med hjälp av en E-bow (en slags elektromagnetisk ”stråke” som vanligtvis används på el-gitarr). Denna statiska klang kompletteras med fagottens multiphonics (vilka också innehåller en hel del interferenser). Därpå följer ett stilla vandrande längs en serie besläktade övertonsserier. En mobil som sakta vrider sig.

Sista satsen är en negation av de två tidigares fokus på intonation resp. klang. Här ställs rytmen i centrum med helt dämpat spel: slap tongues hos fagotten – dämpade strängar hos cimbalonen. Från en enkel sekvens udda taktarter byggs en polyrytmisk väv.

En duo där Basso continuo gruppen stiger upp till ytan!